

Sygn. akt III AUa 149/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 lipca 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie - Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Urszula Iwanowska
Sędziowie:	SSA Zofia Rybicka - Szkibiel (spr.) SSO del. Beata Górską
Protokolant:	St. sekr. sąd. Edyta Rakowska

po rozpoznaniu w dniu 24 lipca 2013 r. w Szczecinie

sprawy J. K. (1), K. G. (1), J. K. (2)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

przy udziale zainteresowanych M. I., J. K. (3), S. S. (1), S. S. (2), J. Z., H. L., E. R., L. S. (1), J. W.

o przeniesienie odpowiedzialności na członków zarządu

na skutek apelacji J. K. (1) i K. G. (1)

od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 26 września 2012 r. sygn. akt VI U 466/09

oddala apelację.

SSO del. Beata Górską SSA Urszula Iwanowska SSA Zofia Rybicka - Szkibiel

Sygn. akt III AUa 149/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 19 grudnia 2008 r. (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. stwierdził, że J. K. (2) jako członek zarządu Klubu Sportowego (...) w S. odpowiada całym swoim majątkiem za jego zobowiązania z tytułu składek na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres od grudnia 2002 r. do lipca 2003 r., które na dzień 19 grudnia 2008 r. wynosiły 95491,72zł, na co składały się: 40.542,78 zł z tytułu składek na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych za okres od grudnia 2002 r. do kwietnia 2003 r., od czerwca do lipca 2003 r., 10.610,41zł z tytułu składek na ubezpieczenia zdrowotne za okres od grudnia 2002 r. do kwietnia 2003 r., od czerwca do lipca 2003 r., 3.171,63 zł z tytułu składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres od grudnia 2002 r. do kwietnia 2003 r. od czerwca

do lipca 2003 r. oraz odsetki za zwłokę od zaległości podatkowych za okres od grudnia 2002 r. do lipca 2003 r. naliczone od należności głównej na dzień 19 grudnia 2008 r. w łącznej kwocie 40.235 zł i 931,90 zł z tytułu kosztów egzekucyjnych.

Decyzją z dnia 19 grudnia 2008 r. (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. stwierdził, że K. G. (1) jako członek zarządu Klubu Sportowego (...) w S. odpowiada całym swoim majątkiem za jego zobowiązania z tytułu składek na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres od grudnia 2002 r. do lutego 2003 r. i od czerwca do lipca 2003 r., które na dzień 19 grudnia 2008 r. wynosiły 65.140,15 zł, na co składały się: 27.211,69 zł z tytułu składek na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych za okres od grudnia 2002 r. do lutego 2003 r., od czerwca do lipca 2003 r., 7.417,33 zł z tytułu składek na ubezpieczenia zdrowotne za okres od grudnia 2002 r. do lutego 2003 r., od czerwca do lipca 2003 r., 2.277,23 zł z tytułu składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres od grudnia 2002 r. do lutego 2003 r., od czerwca do lipca 2003 r., odsetki za zwłokę od zaległości podatkowych za okres od grudnia 2002 r. lutego 2003 r. i od czerwca do lipca 2003 r. naliczone od należności głównej na dzień 19 grudnia 2008 r. w łącznej kwocie 27.302 zł, 931,90 zł z tytułu kosztów egzekucyjnych.

Decyzją z dnia 19 grudnia 2008 r. (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. stwierdził, że J. K. (1) jako członek zarządu Klubu Sportowego (...) w S. odpowiada całym swoim majątkiem za jego zobowiązania z tytułu składek na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres od grudnia 2002 r. do lutego 2003 r. i od czerwca 2003 r. do lipca 2003 r., które na dzień 19 grudnia 2008 r. wynosiły 65.140,15 zł, na co składały się 27.211,69 zł z tytułu składek na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych za okres od grudnia 2002 r. do lutego 2003 r., od czerwca do lipca 2003 r., 7.417,33 zł z tytułu składek na ubezpieczenia zdrowotne za okres od grudnia 2002 r. do lutego 2003 r., od czerwca 2003 r. do lipca 2003 r., 2.277,23 zł z tytułu składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres od grudnia 2002 r. do lutego 2003 r., od czerwca do lipca 2003 r. oraz odsetki za zwłokę od zaległości podatkowych za okres od grudnia 2002 r. lutego 2003 r. i od czerwca do lipca 2003 r. naliczone od należności głównej na dzień 19 grudnia 2008 r. w łącznej kwocie 27.302 zł i kwota 931,90 zł z tytułu kosztów egzekucyjnych.

Decyzją z dnia 18 stycznia 2012 r. (k. 579- 580) organ rentowy zmienił w części decyzję z dnia 19 grudnia 2008 r. w ten sposób, że stwierdził, że J. K. (2) jako członek zarządu klubu sportowego (...) w S. odpowiada całym swoim majątkiem za jego zobowiązania z tytułu składek na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za grudzień 2002 r., które na dzień 19 grudnia 2008 r. wynosiły 14.350,42 zł, na co składały się: 4.801,26 zł z tytułu składek na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, 2.443,33 zł z tytułu składek na ubezpieczenia zdrowotne, kwota 767,83 zł z tytułu składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz odsetki za zwłokę od zaległości podatkowych naliczone od należności głównej na dzień 19 grudnia 2008 r. w łącznej kwocie 6.338 zł.

W uzasadnieniach powyższych decyzji organ ubezpieczeń społecznych wskazał, że stowarzyszenie Klub Sportowy (...) nie dopełniło obowiązku zapłaty należnych składek za okres 08/1999 r., 10/1999 r. - 03-2001 r., 09/2001 r. - 12/2001 r., 02/2002 r. - 04/2003 r., 06/2003 r. - 07/2003 r., 09/2003 r. - 01/2004 r. i zaprzestało działalności, a egzekucja ww. należności okazała się bezskuteczna i nie przyniosła zaspokojenia wierzyciela. Jednocześnie stowarzyszenie nie posiada majątku, z którego można prowadzić skuteczną egzekucję. Skoro więc J. K. (2), K. G. (1) oraz J. K. (1) pełnili funkcję członków zarządu Klubu Sportowego (...) to ponoszą oni odpowiedzialność za zaległości powstałe do chwili odwołania z tej funkcji – na podstawie art. 116a ustawy Ordynacja podatkowa.

J. K. (2), K. G. (1) oraz J. K. (1) wnieśli odwołania od dotyczących ich decyzji wnosząc o ich zmianę przez stwierdzenie, że odwołujący nie ponoszą odpowiedzialności za zobowiązania byłego stowarzyszenia Klub Sportowy (...) za okresy wskazane w decyzjach.

Pełnomocnik odwołujących się J. K. (1) i K. G. (1) podniósł dodatkowo zarzut przedawnienia terminu do wydania decyzji o odpowiedzialności członków zarządu stowarzyszenia (art. 118 Ordynacji Podatkowej) oraz wskazał, że

organ ubezpieczeń społecznych nie wykazał bezskuteczności egzekucji należności objętych zaskarżoną decyzją wprost od stowarzyszenia. Poza tym podniósł, że dla uwolnienia się przez członka zarządu stowarzyszenia zwykłego od odpowiedzialności za zobowiązania płatnika wystarczającym jest wykazanie, że z uwagi na złą kondycję finansową podmiotu zobowiązanego przystąpiono do likwidacji stowarzyszenia (zamiast wdrożenia postępowania upadłościowego), co nastąpiło we wrześniu 2003 r. Obciążenie odpowiedzialnością za zobowiązania stowarzyszenia wyłącznie J. K. (1) oraz K. G. (1) naruszyło także zasadę solidarności, o której mowa w art. 116 § 1 Ordynacji Podatkowej. Na rozprawie w dniu 30 listopada 2011 r. pełnomocnik odwołujących się dodatkowo wskazał, że nieobjęcie wszystkich członków zarządu jedną decyzją jest uchybieniem formalnym.

Pełnomocnik J. K. (2) zarzucił organowi ubezpieczeń społecznych, że ten nie wykazał bezskuteczności egzekucji należności objętych zaskarżoną decyzją wprost do stowarzyszenia oraz naruszenie art. 21 ustawy z dnia 12 września 2002 r. o zmianie ustawy Ordynacja podatkowa oraz zmianie innych ustaw, zgodnie z którym do odpowiedzialności osób trzecich z tytułu zaległości podatkowych powstałych przed dniem wejście w życie noweli, tj. przed 1 stycznia 2003 r. stosuje się przepisy ustawy w brzmieniu obowiązującym przed dniem wejście w życie noweli. Tym samym organ ubezpieczeń społecznych obciążył go odpowiedzialnością za zaległości za grudzień 2002 r., w sytuacji gdy w 2002 r. przepisy nie przewidywały odpowiedzialności członków organów zarządzających osobami prawnymi innymi niż te wymienione w art. 116 ordynacji podatkowej (spółki). Wskazano, że J. K. (2) złożył rezygnację z funkcji członka zarządu klubu w dniu 24 stycznia 2003 r., a zatem nie powinien również odpowiadać za zaległości powstałe od stycznia do lipca 2003 r. Pełnomocnik J. K. (2) wniósł o zasądzenie na rzecz odwołującego się kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych.

W odpowiedzi na odwołania organ ubezpieczeń społecznych wniósł o ich oddalenie w całości.

Postanowieniami z dnia 19 października 2009 r., z dnia 2 listopada 2010 r. oraz z dnia 17 maja 2012 r. Sąd Okręgowy w Szczecinie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych połączył sprawy z odwołań J. K. (1), K. G. (1) oraz J. K. (2) do wspólnego rozpoznania i wyrokowania. Natomiast postanowieniem z dnia 2 listopada 2010 r. Sąd Okręgowy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w S. wezwał do udziału w sprawie w charakterze zainteresowanych M. I., J. K. (3), S. S. (1), S. S. (2), J. Z., H. L., E. R., L. S. (2), J. W..

Wyrokiem z dnia 26 września 2012 r. Sąd Okręgowy w Szczecinie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych umorzył postępowanie w części dotyczącej decyzji z dnia 19 grudnia 2008 r. odnoszącej się do J. K. (2) oraz zmienił zaskarżoną decyzję z dnia 18 stycznia 2012 r. w ten sposób, że stwierdził, iż J. K. (2) nie odpowiada za zobowiązania z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych Klubu Sportowego (...) w S. należne za grudzień 2002 r. i zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. na rzecz ubezpieczonego J. K. (2) kwotę 3600 zł tytułem zwrotu poniesionych kosztów zastępstwa procesowego (punkt I., II., III. wyroku); zmienił zaskarżoną decyzję z dnia 19 grudnia 2008 r. (...) w ten sposób, że stwierdził, iż K. G. (1) odpowiada w sposób określony w tej decyzji i z tytułów w niej wskazanych za okres stycznia i lutego 2003 r. (punkt IV. wyroku); zmienił zaskarżoną decyzję z dnia 19 grudnia (...) w ten sposób, że stwierdził, iż J. K. (1) odpowiada w sposób określony w tej decyzji i z tytułów w niej wskazanych za okres stycznia i lutego 2003 r. (punkt V.) oraz zniósł wzajemnie koszty postępowania poniesione przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. i ubezpieczonych K. G. (1), J. K. (1) (punkt VI.).

Sąd Okręgowy ustalił, że Klub Sportowy (...) z siedzibą w S. został wpisany do sądowego rejestru stowarzyszeń kultury fizycznej i związków sportowych postanowieniem Sądu Wojewódzkiego w Szczecinie I Wydziału Cywilnego z dnia 16 stycznia 1998 r. Członkami zarządu byli wówczas J. P. (prezes), J. K. (1), S. S. (2), S. S. (1) i A. S.. Po dokonaniu wpisu nazwa klubu uległa zmianie na Klub Sportowy (...) w S., po czym ponownie – w 2000 r. – na Klub Sportowy (...). W dniu 31 lipca 2001 r. Zarząd Klubu Sportowego (...) wystąpił do Sądu Rejonowego w Szczecinie Wydziału XVII Gospodarczego Krajowego Rejestru Sądowego z wnioskiem o dokonanie wpisu wymienionego podmiotu do Rejestru Stowarzyszeń. Z uwagi na braki formalne wniosku, postanowieniem z dnia 9 listopada 2001 r. Sąd ten odmówił wpisu Stowarzyszenia do KRS. Klub Sportowy (...) z siedzibą w S. powstał w 1993 r. jako klub środowiskowy. Jego celem było propagowanie, organizowanie i rozwój piłki siatkowej męskiej oraz stworzenie odpowiednich warunków

do uprawniania tego sportu. W pierwszym obowiązującym w Klubie statucie - w § 3 ust. 3 wskazano, że Klub może prowadzić działalność gospodarczą, której charakter, zakres i formę określają odrębne przepisy. W § 4 statutu wskazano, że Klub opiera swoją działalność na pracy społecznej ogółu członków i funduszy uzyskanych z działalności gospodarczej oraz od zakładów pracy wspomagających Klub. Władzami Klubu miały być Walne Zgromadzenie, Zarząd Klubu i Komisja Rewizyjna (§ 20 ust. 1 statutu). W § 29 ust. 1 statutu wskazano, że zarząd klubu jest organem wykonawczym klubu i składa się do pięciu członków. W ust. 2 wskazano, że na pierwszym posiedzeniu Zarząd Klubu ustanowi kierownika Klubu oraz powoła ze swojego składu sekretarza i skarbnika, zaś pozostałym członkom zarządu zakresy ich działalności. Do kompetencji zarządu Klubu należało m.in. reprezentowanie Klubu na zewnątrz oraz działanie w jego imieniu (przez prezesa lub kierownika Klubu), zarządzanie majątkiem i funduszami klubu, podejmowanie decyzji w zakresie prowadzenia i nadzorowania działalności gospodarczej, ustalenia okresowych planów działalności oraz preliminarzy budżetowych (§ 31 statutu). W § 32 statutu wskazano, że kierownik klubu wchodzi z urzędu w skład zarządu klubu. Działa w oparciu o zakres obowiązków ustalony przez zarząd klubu, kieruje bieżącą działalnością Klubu i działalnością gospodarczą. Wykonuje i nadzoruje prace administracyjno-prawne Klubu, zajmuje się sprawami finansowymi w ramach obowiązujących preliminarzy, uczestniczy w naradach i spotkaniach, administruje obiektami sportowymi użytkowymi przez Klub, wykonuje uchwały i decyzje zarządu klubu, angażuje i zwalnia w imieniu zarządu klubu szkoleniowców i pracowników administracji. W § 37 statutu wskazano, że majątkiem klubu dysponuje zarząd zgodnie z zatwierdzonym budżetem. W zakresie realizacji praw i obowiązków majątkowych Klubu wymagane jest współdziałanie dwóch osób: kierownika klubu oraz głównego księgowego. Podobnie w kolejnym statucie obowiązującym w Klubie - Statucie Klubu Sportowego (...) w S. wskazano, że działalność Klubu opiera się przede wszystkim na działalności społecznej. Pełnienie funkcji we władzach Klubu nie może być płatne, co nie wyklucza zwrotu kosztów ponoszonych przez członków władz w związku z wykonywaniem konkretnych zadań (§ 4). W § 7 wskazano, że sposobem realizacji celów statutowych będzie podejmowanie wszelkich dostępnych, zgodnych z prawem środków działania, m.in. prowadzenie działalności gospodarczej na cele statutowe i gromadzenie funduszy z innych źródeł, w tym pobieranie opłaty wpisowej i składki członkowskiej, dotacji, subwencji, darowizn i zapisów. W § 12 wskazano, że władzami Klubu są Walne Zgromadzenie, Zarząd Klubu i Komisja Rewizyjna. Zarząd klubu składał się z pięciu do piętnastu członków powoływanych i odwoływanych przez Walne Zgromadzenie (§ 14 ust. 1). Zarząd wybierał ze swojego grona Prezesa Zarządu oraz dwóch wiceprezesów (§ 14 ust. 2) oraz powoływał i odwoływał ze swojego grona Dyrektora Klubu (§ 14 ust. 3). Do kompetencji zarządu należały wszystkie sprawy nie zastrzeżone do wyłącznej kompetencji innych władz klubu w szczególności zarządzanie majątkiem oraz funduszami Klubu (§ 14 ust. 5 pkt 4). W statucie uregulowano również instytucję Prezydium Zarządu. W § 14 ust. 8 statutu wskazano, że zarząd powołuje Prezydium Zarządu, w którego skład wchodzi pięciu członków zarządu: Prezes, wiceprezesi, dyrektor klubu oraz członek zarządu. Do kompetencji Prezydium miało należeć bieżące kierowanie pracami zarządu, opracowywanie projektów regulaminu pracy zarządu, przydzielanie indywidualnych zakresów działania członków zarządu, przygotowywanie projektów uchwał decyzji zarządu, bieżąca współpraca z kadrą trenersko-szkoleniową Klubu, opracowywanie projektów regulaminów dotyczących działalności Klubu oraz powoływanie komisji problemowych oraz ustalanie dla nich zasad działania (§ 14 ust. 9). W regulaminie działania zarządu powtórzono zapis, że do zakresu działania zarządu należy m.in. zarządzanie majątkiem oraz funduszami Klubu (§ 6 regulaminu). W § 7 wskazano, że sprawy nie przekraczające zwykłego zarządu Klubem, każdy członek zarządu może prowadzić samodzielnie, bez podejmowania uchwał przez Zarząd, z uwzględnieniem należytej staranności i interesów Klubu (ust. 1). Każdy członek zarządu mógł sprzeciwić się prowadzeniu określonej sprawy przez innego członka zarządu albo sposobowi jej prowadzenia i żądać podjęcia w tej sprawie uchwały zarządu.

Następnie z ustaleń Sądu I instancji wynika, że skład zarządu Stowarzyszenia podlegał wielokrotnym zmianom. Członkami zarządu ujawnionymi w rejestrze Sądu Wojewódzkiego w Szczecinie byli: J. P., J. K. (1), S. S. (2), S. S. (1), A. S., J. K. (3), M. I., J. M. (1), Z. K., L. S. (2), J. Z., S. W.. Członkami zarządu (nieujawnionymi w rejestrze) byli również: W. D., J. K. (2), K. G. (1). W okresie objętym decyzjami z dnia 19 grudnia 2009 r. (grudzień 2002 - marzec 2003 r., czerwiec - lipiec 2003 r.) członkami zarządu byli m.in. K. G. (1) oraz J. K. (1), który jednocześnie pełnił funkcję dyrektora Klubu. J. K. (2) złożył rezygnację z funkcji członka zarządu klubu Sportowego (...) S. w dniu 24 stycznia 2003 r.

Uchwałą nr 12 z dnia 22 września 2003 r. Walne Zgromadzenie Członków Stowarzyszenia (...) pod nazwą K. S. (...) w S. postanowiło postawić wskazany podmiot (z dniem 1 października 2003 r.) w stan likwidacji z uwagi na całkowitą utratę płynności finansowej. Na likwidatorów wybrano J. M. (2) i J. K. (1). W dniu rozpoczęcia likwidacji bilans otwarcia wynosił: koszty uzyskania przychodu 1.088.064,91 zł, koszty działalności 820.899,79 zł, strata 267.165,12 zł. Stan kont bankowych (...) 8.135,22 zł, (...) 15.037,36 zł, gotówka kasa: 157,24 zł. Podczas przeprowadzonego procesu likwidacji likwidatorzy podpisali dwie umowy transferowe zgodnie z regulaminem zmiany barw klubowych (...): (...) G. W.. - O. M. o wartości kontraktu 20.000 zł, (...) S.A. K. - A. A. o wartości kontraktu 38.500 zł oraz umowę na sprzedaż uprzywilejowanych akcji klubu (...) S.A. za kwotę 100.000 zł. W dniu 23 lutego 2004 r. na konto (...) wpłynęła kwota 120.000 zł. Likwidatorzy na podstawie bilansu otwarcia sporządzili dokumenty stanowiące listę zobowiązań wobec Urzędu Skarbowego, Zakładu Ubezpieczeń Społecznych oraz listę wierzycieli. Zadłużenie łączne wobec Skarbu Państwa wynosiło na dzień 26 lutego 2004 r. 414.026,75 zł. Klub przekazał aktywa niematerialne, tj. zawodników, tradycję, korzystanie z nazwy zastrzeżonej klubu, miejsce w II lidze (...) za kwotę 240.000 zł. Transakcja odbyła się bezgotówkowo za przejście części wierzytelności. Na dzień zakończenia likwidacji zadłużenie wynikające z bilansu otwarcia pomniejszono łącznie o kwotę 520.375,87 zł. W bilansie zamknięcia procesu likwidacji Klubu Sportowego (...) na dzień zakończenia likwidacji (27 luty 2004 r.) nie wykazano żadnego majątku trwałego, wskazano, że Klub w likwidacji go nie posiada. Majątek przekazano umową zgodnie z uchwałą do Klubu (...). Ogólny wynik finansowy okazał się ujemny i wyniósł 1.090.445,25 zł na dzień 26 lutego 2004 r. Na dzień 1 października 2003 r. wynosił 1.610.821,12 zł.

Postanowieniem z dnia 14 października 2003 r. Sąd Rejonowy w Szczecinie Wydział XVII Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego w S. odrzucił wniosek Stowarzyszenia o ujawnienie otwarcia likwidacji, wskazując że Klub Sportowy (...) nie jest zarejestrowany w Krajowym Rejestrze Sądowym. Na mocy stosownego wniosku wpisu Stowarzyszenia w KRS (z zaznaczeniem jego likwidacji) dokonano postanowieniem z dnia 19 października 2004 r. Postanowieniem z dnia 26 października 2004 r. Sąd Rejonowy w Szczecinie XVII Wydział Gospodarczy KRS wykreślił podmiot z Krajowego Rejestru Sądowego. Po likwidacji Klubu nie pozostał żaden majątek. Przeciwnie stowarzyszeniu nie toczyło się postępowanie w przedmiocie ogłoszenia upadłości. Sytuacja finansowa stowarzyszenia uzasadniałaby złożenie wniosku o ogłoszenie upadłości, najpóźniej w grudniu 2002 r. W 1999 r. ujemny wynik finansowy wynosił 1.083.810,09 zł, w 2000 r. strata wyniosła kolejne 613.514,16 zł, łącznie na dzień 31 grudnia 2000 r. wynik ujemny wynosił 1.697.324,15 zł. Na dzień 31 grudnia 2000 r. wartość zobowiązań wobec dostawców wyniosła 237.914,95 zł, wysokość kosztów bieżących 2.215.109,30 zł, zadłużenie wobec Urzędu Skarbowego 172.918,50 zł, zadłużenie wobec ZUS 111.854,71 zł. W maju 2001 r. Komisja Rewizyjna przeprowadziła kontrolę klubu zaznaczając w protokole pokontrolnym z dnia 21 maja 2001 r. zaniepokojenie powyższym zadłużeniem Klubu. Komisja Rewizyjna wnioskuje o przygotowanie realnego szczegółowego planu spłaty długów Klubowych do czerwca 2001 r. Na dzień 31 grudnia 2001 r. aktywa obrotowe wynosiły 31.281,50 zł, natomiast zobowiązania krótkoterminowe wynosiły 1.626.457,81 zł, w tym wobec Skarbu Państwa 312.143,84 zł. W lutym 2002 r. Zarząd Klubu w składzie po rozpatrzeniu sytuacji majątkowo-finansowej Klubu podjął uchwałę o dalszym istnieniu Klubu. Zarząd miał przy tym świadomość, że majątek Klubu wynosi na dzień 31 grudnia 2001 r. łącznie 130.000 zł, natomiast zadłużenie 1.494.000,21 zł. Co więcej w piśmie z dnia 20 lutego 2002 r. skierowanym do Zarządu przez członków zarządu M. I. i J. K. (1) wskazano, że Klub nie posiada żadnych środków obrotowych oraz innych wartościowych walorów oraz że zadłużenie stale rośnie, zaznaczono również, że taki stan zobowiązań może w przyszłości skutkować indywidualną odpowiedzialnością poszczególnych członków zarządu. Na dzień 31 grudnia 2002 r. aktywa obrotowe wynosiły 16.564,30 zł, natomiast zobowiązania krótkoterminowe wynosiły 1.449.445,05 zł, w tym 320.145,28 zł wobec Skarbu Państwa. Za okres od grudnia 2002 r. do lutego 2003 r. i od czerwca do lipca 2003 r., zaległe składki wyniosły 36.906,25 zł (na dzień 19 grudnia 2008 r.), na co składały się : 27.211,69 zł z tytułu składek na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych za okres od grudnia 2002 r. do lutego 2003 r., od czerwca 2003 r. do lipca 2003 r.; kwota 7.417,33 zł z tytułu składek na ubezpieczenia zdrowotne za okres od grudnia 2002 r. do lutego 2003 r., od czerwca 2003 r. do lipca 2003 r.; kwota 2.277,23 zł z tytułu składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres od grudnia 2002 r. do lutego 2003 r., od czerwca 2003 r. do lipca 2003 r. oraz kwota 931,90 zł z tytułu kosztów egzekucyjnych.

Dalej z ustaleń Sądu I instancji wynika, że w związku z zadłużeniem Stowarzyszenia toczyło się wobec niego postępowanie egzekucyjne. Postępowanie egzekucyjne prowadzone przez Komornika Sądowego Rewiru VI przy Sądzie Rejonowym w Szczecinie na podstawie tytułu wykonawczego ZUS sygn. akt 12909-12935/2003 z dnia 13 czerwca 2003 r. postanowieniem z dnia 31 grudnia 2004 r. 6 Km 1208/04 zostało umorzone, a z uzasadnienia postanowienia wynikało, że egzekucja rachunków bankowych i ruchomości pozostaje bezskuteczna. ZUS nie prowadził w stosunku do stowarzyszenia postępowania egzekucyjnego dotyczącego należności z tytułu składek za okres od czerwca 2003 r. do lipca 2003 r. Decyzją z dnia 19 grudnia 2008 r. (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. stwierdził, że H. L. jako członek zarządu Klubu Sportowego (...) w S. odpowiada całym swoim majątkiem za jego zobowiązania z tytułu składek na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres od czerwca 2003 r. do lipca 2003 r. i tożsame decyzje jak w stosunku do J. K., K. G. oraz J. K. organ ubezpieczeń społecznych wydał w stosunku do pozostałych członków zarządu: S. S. (1), S. S. (2), J. Z., H. L., E. R., W. D., L. S. (3), J. W., M. I., J. K. (3). ZUS nie stwierdził odpowiedzialności za zobowiązania Klubu Sportowego (...) w stosunku do Z. K., który złożył rezygnację z pełnienia funkcji członka zarządu Klubu w dniu 16 lipca 2000 r., w stosunku do J. M. (1), który złożył rezygnację z pełnienia funkcji członka zarządu klubu w dniu 18 października 2002 r., w stosunku do A. S., który złożył rezygnację z pełnienia funkcji członka zarządu klubu w dniu 18 października 2002 r., w stosunku do S. B., który złożył rezygnację z pełnienia funkcji członka zarządu klubu w dniu 18 października 2002 r. oraz w stosunku do S. W..

W tych okolicznościach faktycznych Sąd I instancji, kierując się treścią art. 477¹³ k.p.c. uznał, że decyzja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 18 stycznia 2012 r. korygująca okres odnośnie, którego stwierdzono odpowiedzialność J. K. jako członka zarządu za zobowiązania Klubu Sportowego (...) wyłącznie do grudnia 2002 r., niejako „wchłonęła” - zastąpiła decyzję ZUS z dnia 19 grudnia 2009 r., która stwierdzała odpowiedzialność J. K. za zobowiązania Klubu za okresy od grudnia 2002 r. do marca 2003 r. oraz od czerwca do lipca 2003 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. wydając decyzję z dnia 18 stycznia 2012 r., częściowo zadośćuczynił żądaniu J. K., dlatego Sąd I instancji stosownie do treści powyższego przepisu, postępowanie w sprawie w tym zakresie umorzył.

Na podstawie art. 116a w związku z art. 116 Ordynacji podatkowej w związku z art. 21 ustawy z dnia 12 września 2002 r. o zmianie ustawy Ordynacja podatkowa oraz o zmianie niektórych innych ustaw, Sąd Okręgowy jako słuszne ocenił odwołania J. K., J. K. oraz K. G., w zakresie, w jakim kwestionowali obciążenie ich odpowiedzialnością za zaległości składkowe stowarzyszenia należne za grudzień 2002 r. Zgodnie z cytowanym przepisem intertemporalnym członkowie organów zarządzających osobami prawnymi innymi niż wymienione w art. 116 Ordynacji podatkowej odpowiadają wyłącznie za zaległości podatkowe (składkowe) powstałe od 1 stycznia 2003 r. W ocenie Sądu meriti w analizowanym postępowaniu nie było zatem podstaw prawnych, aby obciążać odwołujących się jako członków zarządu odpowiedzialnością za zaległości składkowe Klubu Sportowego (...) na ubezpieczenia społeczne, na ubezpieczenie zdrowotne, a także na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych powstałe przed 1 stycznia 2003 r.

W dalszej kolejności, analizując przesłanki odpowiedzialności członków zarządu zgodnie z treścią przepisu art. 116 § 1 w związku z art. 116a Ordynacji podatkowej i art. 31 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, Sąd I instancji zwrócił uwagę, że w ustalonym stanie faktycznym organ ubezpieczeń społecznych nie miał również podstaw, aby obciążać odwołujących się J. K. oraz K. G. jako członków zarządu odpowiedzialnością za zaległości składkowe Klubu Sportowego (...) na: ubezpieczenia społeczne, na ubezpieczenie zdrowotne, a także na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych powstałe w okresie od czerwca do lipca 2003 r., z uwagi na niewykazanie w tym zakresie bezskuteczności egzekucji wobec stowarzyszenia. Sąd Okręgowy odwołał się do wykładni pojęcia bezskuteczności egzekucji przyjętej w orzecznictwie Sądu Najwyższego i w efekcie podzielił pogląd, zgodnie z którym, bezskuteczność egzekucji, jako pozytywna przesłanka odpowiedzialności składkowej członka zarządu, powinna być stwierdzona w postępowaniu w sprawie egzekucji tej właśnie należności i to jeszcze zanim zostanie wydana decyzja stwierdzająca tę odpowiedzialność. W rozpoznawanej sprawie nie było zaś sporu, co do tego, że organ ubezpieczeń społecznych nie prowadził w stosunku do stowarzyszenia postępowania egzekucyjnego dotyczącego należności z tytułu składek za okres od czerwca 2003 r. do lipca 2003 r. Tym samym nie został spełniony pozytywny warunek

umożliwiający mu obciążenie J. K. i K. G. jako członków zarządu obowiązkiem spłaty należności Klubu Sportowego tytułem składek za okres od czerwca do lipca 2003 r.

W pozostałym zakresie Sąd Okręgowy uznał, że odwołania J. K. i K. G. nie zasługiwały na uwzględnienie. W oparciu o dokumentację z akt ZUS, a w zakresie z nią zbieżnym także na podstawie zeznań odwołujących się, Sąd I instancji ustalił okresy, w jakich K. G. (1) i J. K. (1) sprawowali funkcję członków zarządu Klubu Sportowego (...) (stwierdzając, że byli oni członkami zarządu w okresach objętych zaskarżonymi decyzjami), podkreślając przy tym, że nie ma znaczenia dla ustalenia odpowiedzialności za należności spółki (tu: stowarzyszenia, klubu) rozróżnienie pomiędzy pełnieniem funkcji, a piastowaniem stanowiska. Na podstawie dokumentów księgowych Klubu (w szczególności bilansów) oraz zeznań przesłuchanych w sprawie osób – członków zarządu stowarzyszenia, Sąd Okręgowy w sposób pewny ustalił także wysokość należności składkowych stowarzyszenia oraz okresy, za jakie poszczególne składki były należne, a nie opłacone. Zaoferowane przez organ ubezpieczeń społecznych dowody w ocenie Sądu I instancji okazały się wystarczające dla wykazania bezskuteczności egzekucji zaległych świadczeń z okresu od stycznia do marca 2003 r. wobec samego Klubu Sportowego (...). W szczególności Sąd Okręgowy akcentował, że postanowieniem z dnia 31 grudnia 2004 r. 6Km 1208/04 postępowanie egzekucyjne zostało umorzone wobec nieściągalności zadłużenia. W uzasadnieniu komornik powołał się na bezskuteczność egzekucji z rachunków bankowych i ruchomości oraz brak siedziby i majątku z którego można by prowadzić skuteczną egzekucję. Zdaniem Sądu meriti skarżący w żaden sposób nie wykazali, że rzeczywiście w chwili wydania przez Komornika postanowienia o umorzeniu postępowania egzekucyjnego (31 grudnia 2004 r.) poza rachunkami bankowymi i ruchomościami, które zajął komornik, istniał jeszcze jakiś inny majątek Klubu, z którego możliwa byłaby egzekucja. Wręcz przeciwnie z ustaleń stanu faktycznego jednoznacznie wynikało, że stowarzyszenie nie posiadało już wtedy żadnego majątku. Okoliczność ta wynikała wprost choćby z treści pisma z dnia 22 lutego 2002 r. skierowanego przez członków Prezydium Zarządu do Zarządu, w którym m.in. J. K. wskazał, że Klub nie posiada żadnych środków obrotowych oraz innych wartościowych walorów oraz że zadłużenie stale rośnie, jak również z treści sprawozdania z przeprowadzonego procesu likwidacji Klubu. W bilansie zamknięcia procesu likwidacji Klubu Sportowego (...) na dzień zakończenia likwidacji (27 lutego 2004 r. - a zatem jeszcze przed wydaniem postanowienia o umorzeniu postępowania egzekucyjnego) nie wykazano żadnego majątku trwałego, wskazano, że Klub w likwidacji go nie posiada. Majątek przekazano umową zgodnie z uchwałą do Klubu (...). Ogólny wynik finansowy okazał się ujemny i wyniósł 1.090.445,25 zł na dzień 26 lutego 2004 r. Tym samym, Sąd Okręgowy uznał, że organ rentowy wykazał w niniejszym postępowaniu bezskuteczność egzekucji należności z okresu od stycznia do marca 2003 r. wobec Klubu Sportowego (...). Również zainteresowani H. L., S. S. (2) – byli członkowie zarządu Stowarzyszenia w swoich zeznaniach złożonych przed Sądem wskazywali, że nie mają wiedzy na temat istniejących składników majątku stowarzyszenia.

Zdaniem Sądu Okręgowego odwołujący się nie wykazali również, aby we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości lub wszczęto postępowanie zapobiegające ogłoszeniu upadłości (postępowanie układowe) ani, że niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości lub niewszczęcie postępowania zapobiegającego ogłoszeniu upadłości (postępowania układowego) nastąpiło bez ich winy. Kierując się treścią art. 1 ust. 1 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. „Prawo upadłościowe”, obowiązującego do dnia 1 października 2003 r. oraz art. 2 ust. 2 Prawa działalności gospodarczej i przepisami z ustawy z dnia 3 lipca 1984 r. o kulturze fizycznej, jak też ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (jedn. tekst: Dz. U. z 2001 r. Nr 17, poz. 209 ze zm.), Sąd Okręgowy uznał, że Klub Sportowy (...) posiadał w okresie swojej działalności status przedsiębiorcy (osoba prawna prowadząca zarobkową działalność gospodarczą), a tym samym posiadał zdolność upadłościową w rozumieniu art. 1 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. „Prawo upadłościowe”. Na tle dostarczonej przez skarżących dokumentacji księgowej spółki (bilansy) Sąd I instancji stwierdził, że już w 1999 r. istniały podstawy do złożenia wniosku o upadłość przedmiotowego Klubu, przy czym stan ten utrzymywał się również w latach kolejnych, także w latach 2000-2003. Z bilansów rocznych wynikało jednoznacznie, że straty generowane przez Klub w kolejnych latach od 1999 r. nie miały pokrycia w aktywach Klubu. Niezwykle istotnym w sprawie było natomiast to, że członkowie zarządu Klubu nigdy nie wystąpili z wnioskiem o ogłoszenie upadłości. W analizowanym postępowaniu brak było przy tym podstaw do uznania, że niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości lub niewszczęcie postępowania zapobiegającego ogłoszeniu upadłości (postępowania

układowego) nastąpiło bez winy członków zarządu Klubu. Sąd Okręgowy zwrócił uwagę, że już w 2001 r. Komisja rewizyjna po przeprowadzonej kontroli wyraziła zaniepokojenie wysokim zadłużeniem Klubu. Natomiast w lutym 2002 r. zarząd Klubu, mimo pełnej świadomości, że majątek Klubu wynosi na dzień 31 grudnia 2001 r. łącznie 130.000 zł, natomiast zadłużenie 1.494.000,21 zł podjął uchwałę o dalszym istnieniu Klubu.

Sąd I instancji zwrócił uwagę, że samo wskazanie przez odwołujących się, że zamiast postępowania upadłościowego podjęli działania w celu likwidacji stowarzyszenia jest niewystarczające do uznania, że niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości było niezawinione przez skarżących. Celem postępowania likwidacyjnego, realizowanego przez likwidatora stowarzyszenia, jest – podobnie jak to ma miejsce przy likwidacji innych osób prawnych, np. spółek, przedsiębiorstw państwowych i spółdzielni – zaspokojenie wierzycieli stowarzyszenia. Zadaniem likwidatora jest zatem upłynnienie całego majątku likwidowanego stowarzyszenia i ściągnięcie wszystkich należności od jego dłużników, co daje mu środki na spłatę wierzycieli. Likwidację przeprowadza się zasadniczo wówczas gdy suma aktywów jest równa sumie długów likwidowanego przedsiębiorstwa. W analizowanym postępowaniu niespornym było, że podejmując decyzję o likwidacji Klubu członkowie zarządu mieli pełną świadomość, że suma długów likwidowanego przewyższa rzeczywistą wartość aktywów jego majątku, w takiej sytuacji ciążył na nich wynikający z przepisów Prawa upadłościowego obowiązek złożenia w sądzie wniosku o ogłoszenie upadłości stowarzyszenia. Sąd meriti ocenił jednak, że nawet gdyby członkowie zarządu zamiast postawienia Klubu w stan likwidacji w dniu 22 września 2003 r. podjęli decyzję o złożeniu wniosku o upadłość Klubu, w okolicznościach niniejszej sprawy uznać by należało, że ich wniosek był spóźniony. Na dzień 31 grudnia 2001 r. aktywa obrotowe Klubu wynosiły 31.281,50 zł, natomiast zobowiązania krótkoterminowe wynosiły 1.626.457,81 zł, w tym wobec Skarbu Państwa 312.143,84 zł. Na dzień 31 grudnia 2002 r. aktywa obrotowe wynosiły 16.564,30 zł, natomiast zobowiązania krótkoterminowe wynosiły 1.449.445,05 zł, w tym 320.145,28 zł wobec Skarbu Państwa. W 2002 r. zauważono już przy tym, że Klub nie posiada żadnych środków obrotowych oraz innych wartościowych walorów oraz że zadłużenie stale rośnie. Tym samym zgłoszenie wniosku we wrześniu 2003 r. nie gwarantowałoby możliwości uzyskania równomiernego, chociaż tylko częściowego, zaspokojenia z majątku Klubu. Powyższe wynikało przy tym wprost z bilansu zamknięcia postępowania likwidacyjnego Klubu. Ogólny wynik finansowy okazał się ujemny i wyniósł 1.090.445,25 zł na dzień 26 lutego 2004 r. Sąd Okręgowy akcentował nadto, że powoływanie się przez członka zarządu na nieznaną sobie stan finansów Klubu jako ewentualną przyczynę niezgłoszenia wniosku o upadłość, nie jest okolicznością uzasadniającą zwolnienie go od odpowiedzialności za zaległości składkowe na podstawie art. 116 Ordynacji podatkowej. Z treści obowiązującego w KS M. Statutu wynikało jednoznacznie, że do kompetencji zarządu należały wszystkie sprawy nie zastrzeżone do wyłącznej kompetencji innych władz klubu w szczególności zarządzanie majątkiem oraz funduszami Klubu (§ 14 ust. 5 pkt 4). W regulaminie działania zarządu sprecyzowano, że każdy członek zarządu mógł sprzeciwić się prowadzeniu określonej sprawy przez innego członka zarządu albo sposobowi jej prowadzenia i żądać podjęcia w tej sprawie uchwały zarządu. Wynika z tego możliwość posiadania przez każdego członka zarządu elementarnej wiedzy o najważniejszych sprawach Klubu, gdyby tylko się nimi zainteresował. Nieznajomość kondycji finansowej spółki i brak zainteresowania członków zarządu tą kwestią stanowi więc wyłącznie zawinione przez nich zaniechanie wykonywania podstawowych obowiązków. Sąd Okręgowy ocenił, że nie ma przy tym podstaw do stwierdzenia, że wyłącznie członkowie Prezydium mogli mieć wiedzę o sytuacji finansowej Klubu.

Dalej z rozważań Sądu Okręgowego wynika, że chybione okazały się zarzuty zmierzające do wykazania, że w niniejszym postępowaniu organ rentowy naruszył zasadę solidarności, o której mowa w art. 116 § 1 Ordynacji Podatkowej. Organ ubezpieczeń społecznych orzekł również o odpowiedzialności innych członków zarządu Klubu Sportowego (...) pełniących funkcję w spornych okresach. Nie ma w związku z tym znaczenia, czy prowadzone jest jedno postępowanie, w którym uczestniczą wszyscy członkowie zarządu, czy też prowadzi się tych postępowań kilka.

Sąd I instancji nie uwzględnił nadto zarzutu przedawnienia terminu do wydania decyzji stwierdzającej odpowiedzialność członków zarządu KS M. wskazanego w art. 118 § 1 Ordynacji podatkowej. Odwołując się do aktualnego orzecznictwa Sądu Najwyższego oraz Sądu Administracyjnego, Sąd Okręgowy podkreślił, że ustawodawca rozróżnia dwa różne terminy przedawnienia. Także dwa przepisy stanowią: 1) o wydaniu (art. 118 § 1 ordynacji) i 2) o doręczeniu (art. 118 § 2 Ordynacji) decyzji, a wydanie decyzji na podstawie art. 118 § 1 ordynacji podatkowej

nie obejmuje obowiązku jej doręczenia. Początek biegu terminu, o którym mowa w przepisie art. 118 § 1 Ordynacji podatkowej, powiązано z datą powstania zaległości podatkowej w rozumieniu art. 51 § 1 o.p. Biegnie on od końca roku kalendarzowego, w którym to zdarzenie miało miejsce i trwa nieprzerwanie aż do upływu 5 lat. Zatem w tym przypadku końcem terminu do wydania decyzji o odpowiedzialności osób trzecich będzie ostatni dzień grudnia 5-go roku po roku, w którym powstała zaległość podatkowa. Wydanie w analizowanym przypadku przez organ ubezpieczeń społecznych decyzji o odpowiedzialności osoby trzeciej w dniu 19 grudnia 2008 r., a zatem przed upływem pięciu lat od końca roku kalendarzowego, w którym powstała zaległość z tytułu składek (2003 r.) nastąpiło z zachowaniem terminu przewidzianego w art. 118 § 1 Ordynacji podatkowej.

Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania z odwołania J. K. (2), który wygrał postępowanie, Sąd I instancji oprął na zasadzie wynikającej z przepisu art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 99 k.p.c., ustalając je w wysokości wynikającej z § 6 ust. 6 w zw. z § 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2002 r. Nr 163, poz. 1348). Odnośnie natomiast kosztów postępowania z odwołań J. K. i K. G., którzy w części wygrali i przegrali proces, Sąd Okręgowy uznał, że zastosowanie znajduje przepis art. 100 k.p.c.

Apelacje od wyroku Sądu Okręgowego wywiedli K. G. (1) oraz J. K. (1). K. G. (1) zaskarżył rozstrzygnięcie w części, to jest punkt IV i VI wyroku, natomiast J. K. (1) zaskarżył punkt V i VI wyroku.

Zarzuty obu apelacji są tożsame. Wnoszący apelację podnieśli naruszenie przez Sąd I instancji :

1. art. 116 Ordynacji podatkowej, przez jego niewłaściwe zastosowanie, w związku z art. 116a tej samej ustawy oraz w związku z art. 31 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, pomimo ich prawidłowej wykładni, polegające na przyjęciu, że w niniejszym postępowaniu Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. udowodnił, iż egzekucja wobec Klubu Sportowego (...) z tytułu składek była bezskuteczna,

2. sprzeczność istotnych ustaleń faktycznych z treścią zebranego materiału dowodowego, polegająca na przyjęciu, iż egzekucja wobec Klubu Sportowego (...) w zakresie składek należnych za okres grudzień 2002 - luty 2003 roku była bezskuteczna, gdy tymczasem Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. zaniechał prowadzenia egzekucji ze wszelkich dostępnych sposobów prowadzenia egzekucji, w tym m.in. z praw majątkowych posiadanych przez Klub Sportowy (...), stanowiących tzw. karty zawodnicze (prawa do obrotu zawodnikiem na rynku transferowym), których zajęcie w toku postępowania egzekucyjnego doprowadziłoby do zaspokojenia roszczeń Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. w stosunku do Klubu Sportowego (...),

3. bezpodstawną i wadliwą aprobatę ustaleń ZUS co do obciążenia odpowiedzialnością K. G. (1) za nie uiszczone przez Stowarzyszenie składki ubezpieczeniowe jako osoby solidarnie odpowiadającej wraz z innymi osobami piastującymi w owym czasie funkcję członków zarządu tego Stowarzyszenia nie w jednej decyzji, a w decyzjach odrębnych, wydanych wobec każdej z osób, co praktycznie wyklucza możliwość egzekucji, jest niezgodne z zasadą solidarności i aktualnym orzecznictwem sądowym, a tym samym naruszenie art. 116 § 1 i 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa w związku z art. 108 tej ustawy oraz w związku z art. 31 i 32 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz.U. z 2007 r. Nr 11, poz. 74 ze zm.), poprzez ich błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że decyzja rozstrzygająca o odpowiedzialności członków zarządu Stowarzyszenia Klub Sportowy (...) w Sz-nie z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne oraz składek na Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych i na ubezpieczenie zdrowotne nie musi być wydana wobec wszystkich członków zarządu stowarzyszenia, jak również - poprzez przyjęcie, iż w przedmiotowej sprawie członkowie zarządu mogą ponosić odpowiedzialność za zobowiązania Stowarzyszenia z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne oraz składek na Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych i na ubezpieczenie zdrowotne, pomimo niewydania decyzji rozstrzygającej o ich odpowiedzialności, której adresatami byłiby wszyscy członkowie zarządu.

Wskazując na powyższe podstawy apelacji K. G. (1) wniósł o zmianę pkt IV zaskarżonego wyroku poprzez orzeczenie, że odwołujący się nie odpowiada w sposób określony w zaskarżonej decyzji wydanej przez ZUS i z tytułów niej

wskazanych za okres stycznia i lutego 2003 r. oraz zasądzenie kosztów procesu za obie instancje, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Opierając się na analogicznych podstawach środka zaskarżenia J. K. (1) postulował zmianę pkt V zaskarżonego wyroku poprzez orzeczenie, że odwołujący się nie odpowiada w sposób określony w zaskarżonej decyzji wydanej przez ZUS i z tytułów niej wskazanych za okres stycznia i lutego 2003 r. oraz zasądzenie kosztów procesu za obie instancje, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Obie apelacje nie zasługują na uwzględnienie.

W granicach apelacji Sąd Okręgowy w sposób właściwy zgromadził i ocenił materiał dowodowy oraz na tej podstawie dokonał prawidłowych i pełnych ustaleń faktycznych. Analiza akt postępowania wskazuje, że nie wystąpiło w sprawie również naruszenie przepisów prawa materialnego, które zarzucają apelujący lub też które Sąd II instancji byłby zobowiązany wziąć pod uwagę z urzędu. Tezy uzasadnienia orzeczenia są prawidłowe i odpowiadają przepisom prawa materialnego, wskazując na stosowanie prawa procesowego zgodnie z k.p.c. Tym samym rozważania Sądu Odwoławczego ograniczą się do zarzutów wyartykułowanych w apelacjach, których zdaniem apelujących dopuścił się Sąd orzekający w tej sprawie i które mogły mieć istotny wpływ na wynik rozstrzygnięcia.

Zarzuty obu apelacji sprowadzają się do wykazania braku pozytywnej przesłanki odpowiedzialności członków zarządu stowarzyszenia Klubu Sportowego (...) w postaci bezskuteczności egzekucji oraz wadliwości rozstrzygnięcia o odpowiedzialności członków zarządu w odrębnych decyzjach, zamiast w jednej decyzji stwierdzającej ich solidarną odpowiedzialność za zobowiązania stowarzyszenia. Kontrola instancyjna zaskarżonego rozstrzygnięcia doprowadziła Sąd Apelacyjny do wniosku, że w okolicznościach sprawy spełniona została pozytywna przesłanka odpowiedzialności członków zarządu stowarzyszenia za jego zaległości składkowe i z drugiej strony odwołujący się nie zdołali wykazać przesłanek negatywnych wyłączających tę odpowiedzialność. Sam zaś fakt wydania odrębnych decyzji odnośnie wszystkich członków zarządu stowarzyszenia nie podważa prawidłowości decyzji, a tym bardziej nie skutkuje ich bezskutecznością.

Odnośnie spornej przesłanki bezskuteczności egzekucji, Sąd Apelacyjny zaznacza, że w orzecznictwie sądowym ścierają się dwa poglądy na temat sposobu wykazania bezskuteczności egzekucji przeciwko podatnikowi (płatnikowi składek). Zdaniem części przedstawicieli judykatury bezskuteczność egzekucji do majątku spółki organ rentowy może wykazać za pomocą wszelkich dowodów potwierdzających fakt niemożności zaspokojenia całości lub części roszczeń, a wymóg formalnego stwierdzenia owej bezskuteczności nie znajduje jakiegokolwiek umocowania w treści obowiązującego prawa (wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 31 stycznia 2007 r., I FSK 508/06, LEX nr 285257 oraz wyroki Sądu Najwyższego z dnia 26 listopada 2008 r., I UK 107/08, z dnia 9 grudnia 2008 r., I PK 151/08 i z dnia 17 lutego 2009 r., I UK 231/08, LEX nr 518064). Natomiast według innych – bezskuteczności egzekucji nie można wykazać bez obowiązku wszczynania postępowania egzekucyjnego i o bezskuteczności egzekucji można mówić tylko jako o zdarzeniu zaistniałym, przez co nie można tego powiedzieć o niej jako o zdarzeniu przyszłym (uchwała Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 8 grudnia 2008 r., II FPS 6/08, LEX nr 465091 oraz wspomniany wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 maja 2006 r., I UK 271/05). Opisana rozbieżność orzecznictwa sądowego w omawianej materii skłoniła Sąd Najwyższy do podjęcia uchwały w składzie siedmiu sędziów z dnia 13 maja 2009 r., I UZP 4/09 (OSNP 2009 nr 23-24, poz. 319), w której wyrażono pogląd, że bezskuteczność egzekucji z majątku spółki z ograniczoną odpowiedzialnością (odpowiednio spółdzielni), o której mowa w art. 116 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (jednolity tekst: Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60 ze zm.) w związku z art. 31 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2007 r. Nr 11, poz. 74 ze zm.), może być stwierdzona wyłącznie w postępowaniu w sprawie egzekucji należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, poprzedzającym wydanie decyzji o odpowiedzialności członka zarządu spółki za te należności. Jednolite pozostało w związku z tym stanowisko doktryny i orzecznictwa, że bezskuteczność egzekucji zależy od stanu majątkowego dłużnego płatnika (stowarzyszenia) oraz wiąże się z brakiem możliwości przymusowego zaspokojenia wierzyciela

przez wszczęcie i przeprowadzenie egzekucji skierowanej do majątku płatnika (w tym przypadku stowarzyszenia). Innymi słowy bezskuteczność egzekucji konkretnych należności w takim rozumieniu występuje bez wątpienia wtedy, gdy wierzyciel dysponuje postanowieniem o umorzeniu postępowania egzekucyjnego tych należności ze względu na jego bezskuteczność.

W szczególności zatem niesłusznie skarżący upatruje źródła swej argumentacji w treści uchwały Sądu Najwyższego podjętej w składzie siedmiu sędziów w dniu 13 maja 2009 r., I UZP 4/09 (OSNP 2009 nr 23-24, poz. 319), w której celem usunięcia sygnalizowanej powyżej rozbieżności orzecniczej wyrażono pogląd, że bezskuteczność egzekucji z majątku spółki z ograniczoną odpowiedzialnością (odpowiednio stowarzyszenia), o której mowa w art. 116 § 1 ustawy Ordynacja podatkowa w związku z art. 31 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, może być stwierdzona wyłącznie w postępowaniu w sprawie egzekucji należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, poprzedzającym wydanie decyzji o odpowiedzialności członka zarządu spółki za te należności. Zarówno w uzasadnieniu uchwały oraz licznych wyrokach Sądu Najwyższego podkreśla się bowiem, że warunek wykazania bezskuteczności egzekucji jest oczywiście spełniony, gdy sam wierzyciel dysponuje postanowieniem o umorzeniu postępowania egzekucyjnego ze względu na jego bezskuteczność. Cytowana przez apelującego argumentacja Sądu Najwyższego związana z koniecznością uwzględnienia zmienności stanu faktycznego bezskuteczności egzekucji powołana w uchwale dotyczyła zagadnienia czy przesłankę bezskuteczności egzekucji można uznać za spełnioną także wówczas, gdy egzekucja prowadzona przez innego wierzyciela w stosunku do tego samego dłużnika okazała się bezskuteczna z powodu braku majątku. Oceniając takie założenie negatywnie, Sąd Najwyższy stwierdził, że bezskuteczność egzekucji nie jest stanem niezmiennym, w tym sensie, że nie można wykluczyć, iż ze względu na różne okoliczności, które mogą powstać po stwierdzonej bezskuteczności egzekucji innych wierzytelności, należności publicznoprawne mogłyby jednak zostać zaspokojone z majątku spółki. Bezskuteczność egzekucji należności składkowych jako przesłanka odpowiedzialności członków zarządu za te zobowiązania spółki musi więc zostać potwierdzona przez organ ubezpieczeń społecznych przed wydaniem decyzji w tym przedmiocie, także wówczas gdy prowadzone uprzednio próby wyegzekwowania innych wierzytelności nie doprowadziły do pożądaných rezultatów. Ze stwierdzenia tego, przy uwzględnieniu jego kontekstu, w żadnym razie nie wynika jednak, aby wierzyciel dysponujący postanowieniem o umorzeniu postępowania egzekucyjnego należności składkowych, stwierdzonych następnie w decyzji organu ubezpieczeń społecznych, zobligowany był powielać czynności zmierzające do egzekucji tych samych należności, tak aby decyzja obciążająca członków zarządu zapadła bezpośrednio po umorzeniu postępowania egzekucyjnego przez właściwy organ egzekucyjny. Innymi słowy możliwość obciążenia członka zarządu osoby prawnej odpowiedzialnością za zaległości składkowe tego podmiotu warunkowana jest prawidłowym stwierdzeniem bezskuteczności egzekucji tych należności, co powinno nastąpić przed wydaniem przez organ ubezpieczeń społecznych decyzji nie później niż w ciągu 5 lat liczonych od końca roku kalendarzowego, w którym powstała zaległość składkowa. Sąd Najwyższy także w wyroku z dnia 7 lutego 2012 r. (I UK 303/11, LEX nr 1157548) stwierdził, że pobór lub egzekwowanie zaległości składkowych jest ograniczone jedynie terminem ich przedawnienia, co oznacza, że organ ubezpieczeń społecznych jako wierzyciel nie ma obowiązku poszukiwania majątku dłużników składkowych i wszczynania postępowania egzekucyjnego w takim czasie „właściwym”, aby uzyskać potencjalne najwyższe zaspokojenie zaległości składkowych, nawet gdyby wcześniejsza egzekucja mogła prowadzić do uzyskania choćby częściowego ich zaspokojenia, zwłaszcza jeżeli bierne podmioty odpowiedzialne (płatnik składek lub członek zarządu spółki z o.o.) nie wskazywały mienia, z którego była możliwa egzekucja zaległości składkowych w znacznej części. Płatnik składek lub podmiot, który może być obciążony subsydiarną ustawową solidarną odpowiedzialnością za długi składkowe (członek zarządu spółki z o.o.), nie mają podstaw prawnych do przerzucania na wierzyciela (ZUS) ryzyka i skutków swoich własnych zaniechań, z których wynikły zaległości składkowe.

Przenosząc powyższe na grunt niespornych okoliczności faktycznych tej sprawy, prawidłowa jest więc ocena Sądu I instancji, że egzekucja przeciwko stowarzyszeniu w zakresie należności objętych zaskarżonym wyrokiem okazała się bezskuteczna. Organ ubezpieczeń społecznych wystawił tytuły wykonawcze, obejmujące poszczególne należności składkowe, w oparciu o które ostatecznie egzekucję prowadził komornik sądowy. Akta sprawy dowodzą wprost, że po zbiegu egzekucji administracyjnej egzekucję przeciwko stowarzyszeniu przejął Naczelnik I Urzędu Skarbowego, natomiast po kolejnym zbiegu egzekucji (sądowej i administracyjnej), zgodnie z postanowieniem Sądu Rejonowego

w Szczecinie z dnia 22 stycznia 2004 r. (sygn. akt XV Co 9661/03) łączne prowadzenie obu egzekucji w trybie egzekucji sądowej powierzono komornikowi sądowemu rewiru VI przy Sądzie Rejonowym w Szczecinie. Prowadzący dotychczas egzekucję organ egzekucyjny – Naczelnik I Urzędu Skarbowego przesłał wówczas tytuły wykonawcze z dnia 13 czerwca 2003 r. o numerach (...), (...) – dotyczące zaległych składek na FUS za styczeń i luty 2003 r.; (...), (...) – dotyczące zaległych składek na FUZ za styczeń i luty 2003 r. oraz (...), (...) – dotyczące zaległych składek na FP i FGŚP za styczeń i luty 2003 r. Z informacji Komornika Sądowego w S. udzielonej Naczelnikowi I Urzędu Skarbowego wynika, że w latach 2003-2004 Komornik Sądowy rewiru VI prowadził przeciwko dłużnikowi 6 postępowań egzekucyjnych (Km 1501/03, Km 1704/04, Km 2493/03, Km 2262/04, Km 1207/04, Km 1498/04 oraz Km 1208/04). Na poczet egzekwowanego świadczenia na wniosek ZUS, komornik nie przekazał jednak żadnych należności. Wreszcie postępowanie egzekucyjne prowadzone przez Komornika Sądowego Rewiru VI przy Sądzie Rejonowym w Szczecinie na podstawie tytułów wykonawczych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S., sygn. akt (...) z dnia 13 czerwca 2003 r., postanowieniem z dnia 31 grudnia 2004 r., w sprawie VI Km 1208/04, zostało umorzone, a z uzasadnienia postanowienia wynika, że egzekucja rachunków bankowych i ruchomości była bezskuteczna. Dłużnik nie prowadził działalności, brak było siedziby i majątku, z którego można było prowadzić skuteczną egzekucję.

Oceny ziszczenia się przesłanki bezskuteczności egzekucji prowadzonej przez ZUS wobec stowarzyszenia Klub Sportowy (...) w zakresie dochodzonych składek wbrew apelacji nie podważa treść opinii biegłego sądowego z zakresu ekonomiki i rachunkowości przedsiębiorstw oraz wyceny maszyn i urządzeń, wartości niematerialnych i prawnych oraz udziałów, akcji i całych przedsiębiorstw, sporządzonej w toku postępowania przed Sądem Okręgowym w Szczecinie VII U 573/09. Biegły na podstawie szczegółowej analizy dokumentacji księgowej oraz akt prowadzonych przez organ ubezpieczeń społecznych jednoznacznie stwierdził, że stowarzyszenie Klub Sportowy (...) w okresie od 1993 r. do zakończenia likwidacji nie regulowało na bieżąco wszystkich swoich zaciągniętych zobowiązań. W okresie od stycznia 2001 r. do 26 lutego 2004 r. stowarzyszenie osiągnęło bilansowy zysk z działalności w wysokości 606.879 zł, co jednak nadal nie pozwoliło na uregulowanie wszelkich zobowiązań powstałych w latach wcześniejszych. Wniosek opinii oparty na analizie danych bilansowych za lata 1999-2004 jest kategoryczny, a wynika z niego, że wartość bilansowa majątku stowarzyszenia nie pokrywała wielkości zobowiązań, co opiniujący uzasadnił faktem posiadania w ujęciu bilansowym ujemnych kapitałów własnych. Biegły podkreślił przy tym, że (...) w całym ocenianym okresie nie posiadał żadnego majątku trwałego. Strata z działalności w latach 1993-1999 kształtowała się narastająco na poziomie 1.081.869,17 zł, zaś wartości ujemne kapitału na dzień 31 grudnia 1999 r. wynosiły 1.083.810,09 zł, co z kolei jednoznacznie wskazuje na występowanie tzw. niedoboru majątkowego w całym okresie do 26 lutego 2004 r. Ustalenie to potwierdza wyniki postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez komornika.

Za ustalenie wiarygodne i uzasadnione w kontekście całokształtu sytuacji majątkowej stowarzyszenia Sąd Odwoławczy uznał zatem, że wartość pasywów stowarzyszenia przekraczała wartość jej aktywów, a w związku z tym nie ma podstaw do stwierdzenia, że stowarzyszenie posiadało majątek, z którego ZUS mógłby zaspokoić dochodzone należności. W szczególności zdaniem Sądu Apelacyjnego, w obliczu prezentowanego przez strony materiału dowodowego, przy ocenie czy wartość majątku stowarzyszenia była wyższa od zobowiązań należało kierować się zweryfikowanymi danymi bilansowymi. Dla wykazania, że stowarzyszenie posiadało majątek, z którego organ rentowy mógł zaspokoić swoje wierzytelności nie mogły być natomiast brane pod uwagę hipotetyczne wartości rynkowe wynikające z posiadanych przez (...) praw do kart zawodniczych, czyli tzw. wartości niematerialne. Odwołując się do opinii biegłego ze sprawy VII U 573/09, apelujący pomija, że zgodnie ze stanowiskiem opiniującego, wskazane wyżej wartości pozabilansowe nie posiadały w analizowanym okresie wymiernej wartości rynkowej. Określenie ich jako majątku stowarzyszenia wymagałoby oszacowania na podstawie umów z zawodnikami, wskazania ewentualnych wielkości sum transferowych uzyskanych w danym okresie przez stowarzyszenie, jak również zapłaconych przez klub za pozyskanie zawodników oraz analizy przepisów związku regulujących minimalne kwoty transferu. Zarówno płatnik w toku egzekucji i przed wydaniem decyzji, jak i odwołujący się po wydaniu decyzji i w toku postępowania sądowego nie przedstawili żadnych dowodów uwiarygadniających powyższe wartości. Zgłaszane obecnie w tym zakresie twierdzenia pozostają wyłącznie w sferze przypuszczeń i hipotez, co nie może podważyć wniosku o bezskuteczności egzekucji opartego na prawomocnym postanowieniu komornika o jej umorzeniu.

Sąd Apelacyjny podkreśla, że to rzeczą odwołujących się było wykazanie realnej wartości składnika majątkowego, z którego organ ubezpieczeń społecznych mógł dochodzić zaspokojenia, ewentualnie istniejącego po stwierdzonej bezskuteczności egzekucji możliwości zaspokojenia się z niego przez wierzyciela. Stowarzyszenie, ani obecnie skarżący (byli członkowie jego zarządu) nie wskazali wymienionemu organowi mienia, z którego potencjalnie możliwa byłaby egzekucja w postaci praw do kart zawodniczych, która nie byłaby uwzględniana w toku egzekucji komorniczej. Wykazywane sprzedaże praw do zawodników na podstawie umów z dnia 27, 28 października 2003 r. jak również z 31 stycznia 2004 r. oraz umowa sprzedaży akcji z dnia 30 września 2003 r. (k. 382-387) regulowały, że wszelkie wynikające z nich należności przekazywane były na konto bankowe stowarzyszenia, które z kolei objęte było postępowaniem egzekucyjnym. Także J. K. (1) zeznając przed Sądem Okręgowym podał, że egzekucja komornicza trwała również w trakcie procesu likwidacji, albowiem komornik w 2004 r. przejmował już z konta środki ze sprzedaży kart zawodniczych i akcji. Środki pieniężne pozostałe po likwidacji zajął komornik. Odwołujący się nie przedstawili żadnego dowodu, który podważyłby prawdziwość stwierdzonej bezskuteczności egzekucji należności organu ubezpieczeń społecznych z majątku Klubu Sportowego (...), przeprowadzonej przez komornika sądowego. Nie ma też żadnych podstaw do ustalenia, aby jakiegokolwiek środki zainkasowane przez organ egzekucyjny nie zostały przekazane wierzycielowi. Przeciwnie, akta sprawy dowodzą, że ZUS nie uzyskał zaspokojenia dochodzonych należności. Trafnie argumentował Sąd Okręgowy, że J. K. (1) własnoręcznie podpisał się pod sprawozdaniem z przeprowadzonego procesu likwidacji Klubu, w którym zamieszczono informację, że na dzień zakończenia likwidacji (27 lutego 2004 r.) Klub nie posiada żadnego majątku trwałego, a ogólny wynik finansowy był ujemny. Podobnie pozostali członkowie zarządu, H. L. oraz S. S. (2) zeznali przed Sądem I instancji, że nie mają wiedzy na temat istniejących składników majątkowych stowarzyszenia. Tym samym z przeprowadzonego postępowania dowodowego wynika, że organ ubezpieczeń społecznych wyczerpał dostępne mu środki prawne zmierzające do wyegzekwowania zaległości składkowych za okresy wskazane w wyroku Sądu I instancji. Ponadto ewidentnie wykazał, że egzekucja zaległości składkowych była bezskuteczna, ponieważ ewidentnie stowarzyszenie nie było w stanie spłacać swoich długów. W takiej sytuacji wystraszające było ustalenie, że komornik umorzył postępowanie egzekucyjne wobec stowarzyszenia, które nie wskazało mienia poddającego się egzekucji zaspokajającej wierzytelność w całości lub w części, co doprowadziło do obarczenia odwołujących się odpowiedzialnością za zaległości składkowe stowarzyszenia powstałe po 1 stycznia 2003 r. i w okresach, gdy nim zarządzali.

Sąd Apelacyjny zauważa, że także w aspekcie negatywnej przesłanki odpowiedzialności członków zarządu stowarzyszenia, możliwość uwolnienia się członka zarządu od odpowiedzialności za zaległości w rozumieniu art. 116 Ordynacji podatkowej, poprzez wskazanie mienia umożliwiającego zaspokojenie znacznej części zaległości, zawsze wymaga wskazania takiego mienia, z którego egzekucja faktycznie jest możliwa (wyrok WSA w Warszawie z dnia 20 września 2006 r., III SA/Wa 3277/05, M. Pod. 2007, nr 2, s. 45). Mienie podmiotu odpowiedzialnego wskazywane przez członka zarządu spełnia wymogi z art. 116 § 1 pkt 2 Ordynacji podatkowej - uwalniając tego członka zarządu od odpowiedzialności za zaległości podatkowe spółki - tylko wtedy, gdy jest to mienie konkretne i rzeczywiście istniejące, a nadto umożliwiający przeprowadzenie egzekucji zaległości podatkowych spółki „w znacznej części”, co oznacza, że musi mieć egzekwowalną wartość spełniającą przesłankę „znaczności” w porównaniu z wysokością zaległości podatkowych spółki (wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 7 grudnia 2011 r., I FSK 39/11). Ponieważ ciężar wykazania przesłanek uwalniających skarżącego od odpowiedzialności za zaległości składkowe spółdzielni spoczywał na skarżących, nie mogą oni domagać się od organu rentowego, by prowadził postępowanie zmierzające do odnalezienia dowodów przemawiających na korzyść skarżących, a w szczególności, że pomimo zakończenia postępowania egzekucyjnego, w którym analizowano składniki majątku ruchomego płatnika, wobec przyjęcia bezskuteczności egzekucji wówczas, obecnie stał się egzekwowalny. W apelacji nie przedstawiono żadnych nowych argumentów, które podważyłyby ustalenia i ocenę prawną Sądu Okręgowego także i w tym zakresie.

Podsumowując, słuszne jest stanowisko Sądu Okręgowego, że co do okresu objętego zaskarżonym wyrokiem wierzyciel wykazał bezskuteczność prowadzonej wobec stowarzyszenia egzekucji. Istotnie, egzekucja nie została skierowana do wartości niematerialnych, w postaci kart do praw zawodników, jednak wartości te nie zostały w sposób pewny wykazane i ujawnione przez dłużnika. Przeprowadzone przez organ ubezpieczeń społecznych kontrole nie wykazały istnienia jakiegokolwiek majątku stowarzyszenia, ponad ten który analizował organ egzekucyjny. Tym

samym wykazane zostały wszystkie przesłanki pozytywne warunkujące odpowiedzialność odwołujących się za długi Klubu Sportowego (...).

Trafnie również uznał Sąd I instancji, że odwołujący się nie wykazali pozostałych przesłanek pozwalających na zwolnienie ich z odpowiedzialności z tytułu zaległości składkowych płatnika względem ZUS. Sąd Apelacyjny aprobując w całości ustalenia faktyczne i prawne przyjęte za podstawę rozstrzygnięcia przez Sąd I instancji, z uwagi na brak zarzutów apelujących w tym zakresie, nie dostrzega potrzeby powtarzania argumentacji Sądu Okręgowego.

W takich okolicznościach sprawy niezasadne okazały się wreszcie zarzuty naruszenia przepisów art. 116a w związku z art. 116 § 1 Ordynacji podatkowej (w związku z art. 31 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych), z których wynika, że decyzja o przeniesieniu na członków zarządu stowarzyszenia odpowiedzialności za jego zaległości składkowe powinna być wydana wobec wszystkich członków jej zarządu solidarnie. Sąd Apelacyjny podziela pogląd wyrażony w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 5 czerwca 2012 r., II UK 269/11, z którego wynika, że norma zakodowana w powyższych przepisach oznacza tylko tyle, że organ ubezpieczeń społecznych nie może pominąć żadnego z członków zarządu odpowiedzialnych za zaległości składkowe. Ustawodawca nie wymaga jednak, aby jedną tylko decyzją („wspólną”) obarczył ich solidarną odpowiedzialnością za zaległości składkowe stowarzyszenia. Inaczej rzecz ujmując, tylko niewydanie konstytutywnej decyzji w stosunku do któregośkolwiek z odpowiedzialnych członków zarządu stowarzyszenia wyłącza możliwość dochodzenia przez osoby obciążone, które uregulują orzeczone (wymierzone) taką decyzją zaległości składkowe na rzecz organu ubezpieczeń społecznych, roszczeń regresowych przysługujących im wobec pozostałych członków zarządu (art. 376 k.c.). Tylko w takim przypadku, brak konstytutywnej decyzji, która nie zostałaby wydana wobec niektórych współodpowiedzialnych solidarnie za zaległości składkowe członków zarządu, oznaczałaby brak odpowiedzialności solidarnej „pominiętych” członków zarządu. Jakkolwiek zatem pożądanym jest prowadzenie jednego postępowania i wydanie jednej decyzji obejmującej wszystkich solidarnie odpowiedzialnych członków zarządu, to nie może być poczytywane za błąd istotny prowadzenie odrębnych postępowań - pod warunkiem, że dotyczyły one oraz w ich następstwie wydane zostały decyzje dotyczące wszystkich członków zarządu odpowiedzialnych solidarnie za zaległości składkowe stowarzyszenia. Tak też było w rozpoznanej sprawie, w której organ ubezpieczeń społecznych prowadził formalnie odrębne postępowania wobec wszystkich członków zarządu Klubu Sportowego (...) pełniących funkcje w spornych okresach, których wszakże decyzjami z tej samej daty obarczył odpowiedzialnością za ujawnione zaległości składkowe. Ustalenie to jest niekwestionowane i wynika z pisemnych motywów zaskarżonego wyroku. Solidarna odpowiedzialność skarżących za konstytutywnie stwierdzone wobec nich, jako odpowiedzialnych za zaległości składkowe członków zarządu stowarzyszenia istnieje na podstawie przepisu i dlatego, że pozostałe wydane przez organ decyzje dotyczą wszystkich członków zarządu, a skarżący nie twierdził, że został pominięty którykolwiek z nich, a jedynie zarzucał, że orzeczona odpowiedzialność nie wynika z jednej decyzji. W takich okolicznościach sprawy, również racjonalnie wykluczone było uwzględnienie żądania apelacji tylko po to, aby organ ubezpieczeń społecznych jedną decyzją obarczył tą samą odpowiedzialnością wszystkich członków zarządu z analizowanego przedziału czasu, jeżeli bez wątplenia ich odpowiedzialność została stwierdzona w odrębnych decyzjach, które były wydane wobec wszystkich solidarnie odpowiedzialnych członków zarządu (por. uchwałę składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 15 października 2009 r., I UZP 3/09, OSNP 2011 nr 1-2, poz. 13 lub uchwałę składu siedmiu sędziów naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 9 marca 2009 r., I FPS 4/08).

W reakcji na zarzut wadliwości decyzji i uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego, z uwagi na brak wskazania konkretnych kwot zaległości składkowych obarczających odwołujących się byłych członków zarządu, Sąd Apelacyjny zauważa, że inną kwestią jest egzekwowanie zaległości składkowych obliczonych na podstawie decyzji wydanej w wykonaniu powyższego wyroku. Dopiero po uprawomocnieniu się orzeczenia rozstrzygającego o zasadzie odpowiedzialności członków zarządu Klubu oraz zakresie tej odpowiedzialności, organ ubezpieczeń społecznych zobligowany będzie do ponownego wyliczenia wynikających z tego zaległości, z tym kosztów egzekucji i odsetek. Wtedy to odwołujący się będą uprawnieni do zakwestionowania wyliczeń organu rentowego, w szczególności w razie skierowania egzekucji do majątku któregośkolwiek z nich. Niezależnie od tego, odnotować wypada, że zaległe wartości za poszczególne okresy wynikają wprost choćby z kont – stanów należności płatnika, jak też tytułów wykonawczych wystawionych przez wierzyciela i jedynie ich sumy zawierają zaskarżone decyzje organu ubezpieczeń społecznych.

Z powyższych względów Sąd Apelacyjny uznał, iż zaskarżony wyrok jest słuszny i zgodny z prawem, natomiast zarzuty obu apelacji nie są zasadne i apelacje na podstawie art. 385 k.p.c. podlegały oddaleniu.

SSO del. Beata Górka SSA Urszula Iwanowska SSA Zofia Rybicka - Szkibiel